

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24P/32/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115202035
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115202035.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudkyňou JUDr. Ingrid Kalinákovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti L.: X., nar. XX.XX.XXXX, G., nar. XX.XX.XXXX, F., nar. XX.XX.XXXX a Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúce z matky T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX a z otca V. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, v konaní o úpravu práv a povinností, takto

r o z h o d o l :

Z v e r u j e mal. X. L., nar. XX.XX.XXXX a mal. G. L., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený a povinný ich zastupovať a spravovať ich majetok.

Matka je povinná prispievať na výživu mal. X. L., nar. XX.XX.XXXX a mal. G. L., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (toho času 27,13 Eur) na každé dieťa, ktoré bude poukazovať k rukám otca, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku, opakovane do budúcnosti.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.01.2015 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom L.: X., Z.. XX.XX.XXXX, G., Z.. XX.XX.XXXX, F., Z.. XX.XX.XXXX T. Q., Z.. XX.XX.XXXX. Navrhla mal. deti zveriť do jej osobnej starostlivosti a zo strany otca určiť výživné vo výške 30% životného minima na každé mal. dieťa. Návrh odôvodnila tým, že žila v družskom vzťahu s otcom detí v domácnosti 25 rokov, z ich vzťahu sa im narodilo 6 detí. Najstarší synovia Vladimír a Marián sú už dospelí. Ostatné deti žijú s matkou v jednej domácnosti. Otec detí sa z domácnosti odsťahoval, v súčasnosti žije v Ostrovanoch so svojou družkou, s ktorou má dieťa. Celú starostlivosť o deti a domácnosť zabezpečuje matka. Uviedla, že obaja sú evidovaní na ÚPSVaR a celá rodina poberá dávku v hmotnej núdzi, ktorú poberá otec detí, pričom na stravu jej peniaze neposkytuje.

Otec sa k návrhu písomne nevyjadril, avšak na pojednávaní dňa 01.04.2015 navrhoval zveriť mal. Petra a Františka do svojej starostlivosti, so zverením mal. Marcely a Svetlany do starostlivosti matky súhlasil.

Kolíznym opatrovníkom vo svojej správe o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch navrhol zveriť mal. deti do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca určiť primerané výživné podľa jeho majetkových a príjmových možností a schopností.

Tunajší súd rozsudkom č. k. 24P 32/2015 - 25 zo dňa 01.04.2015 zveril mal. X. L., Z.. XX.XX.XXXX, F.. G. L., Z.. XX.XX.XXXX, F.. F. L., Z.. XX.XX.XXXX T. F.. Q. L., Z.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky. Zo strany otca určil povinnosť prispievať na výživu mal. X. L., Z.. XX.XX.XXXX, F.. G. L., Z..

XX.XX.XXXX, F. F. L., Z. XX.XX.XXXX T. F. Q. L., Z. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne (toho času 27,13 Eur) na každé dieťa. Voči uvedenému rozsudku podal otec mal. detí dňa 30.04.2015 odvolanie.

Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 23CoP/9/2015 zo dňa 27.08.2015 zrušil rozsudok vo výroku o zverení mal. PM. L., Z. XX.XX.XXXX T. F. G. L., Z. XX.XX.XXXX a vo výroku o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého Petra a maloletého Františka sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima pre neplnoleté nezaopatrené dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, ako aj vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení Krajský súd v Prešove uviedol, že bolo preukázané, že rodičia mal. detí dlhšiu dobu nežijú v spoločnej domácnosti, pričom otec mal. detí sa domáhal zverenia mal. Petra a Františka do jeho starostlivosti, keďže sa o ne stará viac ako matka a deti sú u neho. Uvedené skutočnosti uviedol aj v odvolaní voči rozsudku súdu prvého stupňa. Súd vyššieho stupňa uviedol, že je potrebné pri rozhodovaní zohľadniť skutočnosť, že otec mal. detí sa skutočne stará o mal. Petra a Františka, ktorí u neho trvale bývajú. Rovnako navrhol zohľadniť záujem mal. Petra a mal. Františka a zistiť stanovisko mal. detí k tomu, ktorému rodičovi majú byť zverení do výchovy.

Na pojednávaní konanom dňa 17.12.2015 súd prejednal vec v neprítomnosti matky mal. detí, ktorá a na pojednávanie nedostavila. Súd poukazuje na skutočnosť, že účasť na pojednávaní je procesným právom a nie povinnosťou účastníka konania. Súd v záujme plynulosti a hospodárnosti konania nie je oprávnený, ale aj povinný prejednať vec aj v prípade neprítomnosti niektorého z účastníkov, pričom na začiatku pojednávania zisťuje, či nie je daný dôležitý dôvod, pre ktorý by prejednanie a rozhodnutie vo veci v neprítomnosti účastníka znamenalo porušenie práva na spravodlivý proces. Súd skúma existenciu dôvodov podľa § 119 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) (napr. závažnosť v doručení, zdravotný stav, resp. iná vážna prekážka na strane účastníka konania). V prejednávanej veci nebol súdu známy žiaden z dôležitých dôvodov, pre ktorý by bolo potrebné pojednávanie odročiť. Súd preto v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal vec v neprítomnosti matky mal. detí.

Súd doplnil dokazovanie výsluchom otca mal. detí, mal. Petra, mal. Františka, oboznámil sa s obsahom spisu, s odôvodením uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/9/2015 zo dňa 27.08.2015, pričom zistil nasledujúci skutkový stav, na základe ktorého dospel k nasledujúcim skutkovým a právnyim záverom:

Krajský súd v Prešove zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zverení mal. Petra a mal. Františka a vo výroku o povinnosti otca prispievať na ich výživu sumou vo výške 30 % životného minima pre neplnoleté nezaopatrené dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, súd prvého stupňa konal a rozhodoval o úprave práv a povinností len voči mal. Petrovi a mal. Františkovi.

Mal. deti pochádzajú z partnerského vzťahu rodičov T. L., Z. XX.XX.XXXX a V. L., Z. XX.XX.XXXX. Od roku 2012 rodičia mal. detí nežijú v spoločnej domácnosti, dlhodobo nehospodária.

V súčasnosti navštevuje mal. Peter 9. ročník základnej školy a mal. František 4. ročník základnej školy.

Z doplneného dokazovania výsluchom otca mal. detí súd zistil, že žije v súčasnosti s manželkou M. B., Z. XX.XX.XXXX, s ktorou sa zosobášili pred pol rokom, spolu s deťmi jedenásťročnou Sárkou a šesťročnou Evou, ktoré pochádzajú z jej predchádzajúceho vzťahu a s mal. Františkom a mal. Petrom. Rodina poberá dávku v hmotnej núdzi 270 Eur. Jeho manželka poberá náhradné výživné na dcéry 60 Eur mesačne. Mal. Františkovi a Petrovi zabezpečuje stravu, oblečenie, obuv, školské potreby, ale aj ich matka im zabezpečuje stravu, oblečenie, obuv aj školské potreby. Otec mal. detí sa o deti stará, sú vždy v jeho domácnosti, rovnako aj mal. Marcela a mal. Svetlana ho každý deň navštevujú.

Mal. František a mal. Peter uviedli, že bývajú u otca, spolu s jeho súčasnou manželkou a jej dvoma deťmi, ktoré pochádzajú z jej predchádzajúceho vzťahu. S matkou sa stretávajú každý deň, keďže bývajú blízko, pravidelne sa stretávajú aj so sestrami, lebo oni navštevujú domácnosť otca. Uviedli, že chcú byť zverení do starostlivosti otca. Otec sa o nich stará, zabezpečuje im jedlo, keď sú chorí navštevuje s nimi lekára, zúčastňuje sa rodičovských združení. S jeho súčasnou manželkou majú obaja dobrý vzťah.

Matka mal. detí je nezamestnaná, je poberateľkou prídavku na dieťa a dávky v hmotnej núdzi spolu vo výške 310 Eur.

Kolízny opatrovník navrhol zveriť mal. Petra a Františka do osobnej starostlivosti otca, ktorý zabezpečuje starostlivosť mal. detí a určiť primerané výživné podľa jeho majetkových a príjmových možností a schopností.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1, 3 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 24 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 ZR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rodičia mal. detí nežijú v spoločnej domácnosti 4 roky, pričom starostlivosť mal. Marcely a Svetlany zabezpečuje matka, starostlivosť mal. Františka a Petra zabezpečuje otec mal. detí. Bolo preukázané, že otec mal. detí sa skutočne o mal. Františka a Petra stará, títo u neho trvale žijú.

Vo veciach starostlivosti o maloletých sú súdy povinné prihliadať na záujem mal. dieťaťa. Záujem maloletého však nemožno vidieť iba v tom, že za každú cenu je potrebné rešpektovať vytvorený faktický vzťah. V predmetnom konaní vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od kedy rodičia nevedú spoločnú domácnosť, žije mal. František a mal. Peter v starostlivosti otca, mal. Marcela a mal. Svetlana v starostlivosti matky. Mal. deti sa však so svojimi rodičmi, s ktorými nežijú v spoločnej domácnosti, pravidelne stretávajú a počas týchto stretávaní dochádza aj k pravidelnému stretávaniu súrodencov. Mal. František a mal. Peter sú v domácnosti otca spokojní, majú zabezpečené vhodné rodinné a výchovné prostredie, svojho otca majú radi. Otec im zabezpečuje adekvátnu starostlivosť. Počas konania pred súdom deklarovali svoje želanie byť zverení do starostlivosti otca, pričom súd prihliadal na ich vek a rozumovú vyspelosť. Sami sa samostatne a slobodne vyjadrili, že chcú byť zverení do výlučnej starostlivosti otca, pričom s matkou sa pravidelne stretávajú, keďže ich domácnosti sú neďaleko. Stretávanie so sestrami považujú za postačujúce.

V zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 Zákona o rodine názoru dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca ich veku a rozumovej vyspelosti. Mal. František a mal. Peter pred súdom prezentovali dôvody, pre ktoré nechcú byť v domácnosti matky, ktoré súd preskúmal. V starostlivosti otca neboli zistené žiadne prekážky v starostlivosti otca. Súd mal prešetrené rodinné a výchovné pomery v domácnosti oboch rodičov. Vysporiadal sa s názorom mal. Petra a mal. Františka vyjadreným pred súdom, prihliadal na ich vek a rozumovú vyspelosť, preto súd zveril mal. Františka a mal. Petra do osobnej starostlivosti otca. Pre súd bol prvoradým hľadiskom pre rozhodovanie záujem mal. dieťaťa.

Matka mal. detí je od februára 2015 príjemcom pomoci v hmotnej núdzi vo výške 231 Eur a poberateľkou prídavku na dieťa na každé vo výške 23,52 Eur. Otec je poberateľom dávky v hmotnej núdzi s celou rodinou vo výške 270 Eur. Vzhľadom na minimálny príjem matky, jej schopnosti, možnosti a majetkové pomery, súd určil vyživovaciu povinnosť z jej strany voči mal. Petrovi a mal. Františkovi na každého v minimálnom rozsahu vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 146 odsek 1 písmeno a) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2, O.s.p., odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p., rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.